

บทที่ 2

พื้นที่และการจัดการพื้นที่

กำเนิดกีฬาม้าแข่ง

จากหลักฐานภาพวาดยุคก่อนประวัติศาสตร์ พบว่าในยุคเริ่มแรกของชนเผ่าพื้นเมืองเร่ร่อนในเอเชียกลาง เป็นชนกลุ่มแรกที่สามารถจับม้าและนำมาฝึกให้ขี่เองได้ (4500 B.C.) หลังจากนั้นจึงมีบันทึกอื่น ๆ ปรากฏตามมาในภายหลังที่มีข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การแข่งม้าได้เกิดขึ้นในเอเชียกลางก่อน แล้วจึงแพร่หลายไปสู่แถบเมดิเตอร์เรเนียน จากนั้นการแข่งขันแข่งม้าก็ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของกีฬาโอลิมปิกของกรีก (638 B.C.) และในที่สุดอาณาจักรโรมันก็ถูกครอบงำด้วยกีฬาม้าแข่ง

การแข่งขันม้าสมัยใหม่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 12 เมื่ออัศวินแห่งราชอาณาจักรอังกฤษได้กลับจากสงครามครูเสด และได้นำพ่อม้าสายพันธุ์ อราบิก (Arabic) จำนวนนับร้อยตัวกลับมาอังกฤษด้วย และได้ทดลองผสมม้าข้ามสายพันธุ์ระหว่างพ่อม้าสายพันธุ์อราบิกกับแม่ม้าสายพันธุ์อังกฤษ ทำให้ได้ม้าสายพันธุ์ใหม่ที่วิ่งได้เร็วมากและมีความอดทนสูง หลังการพัฒนาสายพันธุ์จนได้ม้าสายพันธุ์ดี เรียกว่า ม้าแข่งสายพันธุ์แท้ (Thoroughbred) ม้าสายพันธุ์นี้เริ่มเป็นที่รู้จักเมื่อเหล่าขุนนางอังกฤษได้จัดการแข่งขันทดสอบม้าแข่ง 2 สายพันธุ์ และมีการวางเงินเดิมพันเพื่อความสนุกสนานด้วย (Russell, 2008)

กีฬาของพระราชาราชถึงม้าแข่งของสามัญชน

กีฬาม้าแข่งเริ่มมีการแข่งแบบอาชีพในสมัยต้นศตวรรษที่ 18 Queen Anne แห่งราชอาณาจักรได้ก่อตั้ง Ascot Racecourse ในปี ค.ศ. 1711 และจัดการแข่งม้าครั้งแรกในวันที่ 11 สิงหาคม ค.ศ. 1711 ชื่อว่า "Her Majesty's Plate" ซึ่งเงินรางวัลรางวัล 100 guineas (เหรียญทองของอังกฤษสมัยก่อน (ค.ศ. 1660 – 1813) 1 guinea มีค่าเท่ากับ 21 ชิลลิง) ตั้งแต่ ค.ศ. 1711 เป็นต้นมา Ascot Racecourse ก็เป็นสถานที่จัดงานพบปะสังสรรค์ในงานแข่งม้าประจำปีของบรรดากษัตริย์ ราชวงศ์ และบุคคลชั้นสูงในสังคมอังกฤษ และเป็นงานสำคัญที่ต้อง ลงบันทึกในปฏิทินสังคมของอังกฤษชื่องาน "Royal Ascot" เป็นงานแข่งม้าที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในยุโรป เนื่องจากสื่อ

ให้ความสนใจนำเสนอข่าวในเรื่องแฟชั่นการแต่งกายของราชวงศ์ที่มาร่วมงาน ซึ่งอาจจะมากกว่า การเสนอข่าวการแข่งม้าด้วย เพราะบรรดาราชาวงศ์ยังคงยึดถือประเพณีการแต่งกายที่เคร่งครัดใน แบบชนชั้นสูง ที่ไม่เปิดเผยให้เห็นเนื้อตัวร่างกาย เช่น ไม่เปลือยไหล่ และไม่เปิดเผยส่วนหน้าอก เป็นต้น ส่วนผู้ที่อยู่นอกราชวงศ์ส่วนใหญ่นิยมเลือกชุดธรรมดา แต่จุดเด่นจะเน้นที่การสวมหมวกใน แบบ “ผู้ดีอังกฤษ” จุดเด่นของงานที่กล่าวมานี้ได้ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากกว่า 300,000 คน ให้มา ท่องเที่ยวเมือง Berkshire ในช่วงสัปดาห์ Royal Ascot ทั้ง ๆ ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อาจไม่รู้เรื่อง หรือไม่สนใจเรื่องม้าแข่งเลย

ในปี ค.ศ. 1813 รัฐสภาอังกฤษได้รับรอง Ascot Racecourse ว่ายังคงเป็นสนามม้า สาธารณะ ปี ค.ศ. 1913 รัฐสภาอังกฤษได้รับรองอำนาจบริหารสนามม้าด้วยตัวเองแต่การแข่งม้าที่ Ascot ก็ยังคงมีแต่งงานสังสรรค์ของราชวงศ์เท่านั้น จนถึงปี ค.ศ. 1945 จึงได้มีการกำหนดการแข่งขันม้า เผยแพร่สู่ชนชั้นล่างมากขึ้น (“Ascot Racecourse,” 2008)

สาเหตุที่กีฬาแข่งม้าถูกเรียกว่า “กีฬาพระราชา” (The sport of Kings) เพราะเป็น กีฬาที่มีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้นจึงมีแต่พวกขุนนาง ราชวงศ์ กษัตริย์ เท่านั้นที่มีฐานะทางการเงิน เหมาะสมกับกีฬาชนิดนี้ กีฬาม้าแข่งในอังกฤษจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มองเห็นภาพชนชั้น ฐานะ ประเพณี และการจัดลำดับชั้น (class, status, tradition and hierarchy)

กำเนิดกีฬาม้าแข่งในประเทศไทย

ปฐมเหตุของการกำเนิดกีฬาม้าแข่งในเมืองไทยก็คือ ในปี พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสยุโรปตั้งแต่วันที่ 7 เมษายน 2540 – 16 ธ.ค. 2540 รวมเวลา 253 วัน (ฉลอง สุนทรวาทนิษฐ์, 2544, น. 230–231) ได้ทรงกำหนดพระราชดำเนินกลับ เมืองไทย อาณาประชาราษฎร์ได้รับทราบเช่นนั้นก็มีความปลาบปลื้มปีติยินดีเป็นล้นพ้น จึงได้พร้อม ใจกันจัดงานฉลองน้อมเกล้าถวายเพื่อแสดงความจงรักภักดี ทั้งนี้สุดแต่ใครจะมีความเต็มใจจัดทำ แค่นั้น ข้าราชการก็มีการประชุมเลี้ยงอาหารและการละเล่นเบ็ดเตล็ดถวายทอดพระเนตร ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ร่วมความคิดกันต่างคนต่างจัดสิ่งละอันพันละน้อยมาร่วมกันรื่นเริง บางคน ที่ชำนาญในการรำละครก็รำละครถวาย และในโอกาสนั้นกรมสุขาภิบาลได้ทำพิธีเปิดถนนราชดำเนิน ให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเป็นปฐมฤกษ์ (โสภาส เสวิกุล, 2510, น. 289)

ในจำนวนข้าราชการเหล่านั้น มีข้าราชการกลุ่มหนึ่งที่เคยเรียนในประเทศอังกฤษ เคยรับราชการในประเทศนั้นมาก่อนหรือไม่ได้ไปราชการและไปศึกษา แต่เคยได้ผ่านประเทศนั้นมา

ได้ตั้งเป็นสโมสรขึ้นเรียกชื่อว่า ชาวสโมสรน้ำเค็มศึกษา มีความเห็นร่วมกันว่าควรจะได้ให้มีการแข่งม้าถวายทอดพระเนตร ซึ่งมีพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา เป็นประธานจัดการแข่งขันร่วมกับกรมการอีกหลายท่าน ทั้งที่เป็นเชื้อพระวงศ์และข้าราชการระดับสูง สถานที่แข่งขันกำหนดให้ทุ่งพระสุเมรุหรือท้องสนามหลวงเป็นสนามแข่งม้าชั่วคราว แม้ว่าจะไม่สมบูรณ์เท่ากับสนามม้าในต่างประเทศแต่ก็ไม่มีที่ใดที่จะเหมาะไปกว่าทุ่งพระสุเมรุ โดยใช้พื้นที่เพียงครึ่งเดียวของสนามหลวงมีความยาวเท่ากับ 30 เส้น (1,200 เมตร) (โสภาส เสวิกุล, 2510, น 290)

วิธีการแข่งม้า เนื่องจากยังไม่มีคอกม้าเป็นหลักแหล่ง จึงใช้ม้าเทียมรถหรือม้าลากรถของเจ้าของรถม้าในสมัยนั้นเข้าแข่งขัน คนขี่หรือจ็อกก็ใช้คนขับรถเป็นส่วนมาก การถ่วงน้ำหนักคือการกำหนดให้ม้าที่จะเข้าแข่งขันแต่ละตัว มีน้ำหนักบรรทุกบนหลังม้าเท่ากันทุกตัวในแต่ละเที่ยว จึงให้ใช้ก้อนอิฐมอญห่อผ้ามัดติดกันไว้ที่เอวของคนขี่ พร้อมกับเปิดให้มีการแทงใต้ด้วยกติกาในการแข่งผู้เข้าเส้นชัยก่อนอิฐจะต้องไม่หลุดจากเอว ในวันนั้นมีการแข่ง 6 เที่ยว เที่ยวละ 6 ตัว

การแข่งม้าที่ท้องสนามหลวงในครั้งแรกนั้น จุดเริ่มต้นและขณะอยู่ตรงหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ส่วนที่ประทับทอดพระเนตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์นั้น ทางคณะผู้จัดการได้ขอให้กระทรวงวังปลูกพลับพลาเพื่อประทับทอดพระเนตร ซึ่งก็เป็นที่พักพระราชหฤทัยเป็นอันมาก การแข่งม้าครั้งนั้นถือได้ว่าเป็นการแข่งม้าอย่างฝรั่งเป็นครั้งแรกในประเทศไทย (โสภาส เสวิกุล, 2510, น. 291-292)

ที่มาราชตถุณมัยสมาคมฯ

สนามม้าแห่งแรกของประเทศไทยคือ ราชนครีทาสโมสร หรือสนามฝรั่ง (เดิมเรียกราชนครีทาสโมสรสระปทุม) เมื่อเริ่มแรกที่จะจัดตั้งขึ้นนั้นเกิดจากบรรดาขุนนางและอำมาตย์ผู้ใหญ่ได้พูดถึงการแข่งม้าระหว่างงานเลี้ยงอาหารค่ำที่สถานทูตรัสเซีย มีการตกลงกันที่จะขอพระราชทานที่นาบริเวณสระปทุมเพื่อทำสนามม้าแข่ง จากนั้นจึงพร้อมใจกันไปคอยเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่พระตำหนักแพ และได้ขอลขอพระราชทานที่ดินดังกล่าวเพื่อตั้งสนามแข่งม้าเพื่อบำรุงพันธุ์ม้า โดยกราบทูลว่า “พันธุ์ม้าไทยนั้นตัวเล็กมาก จะหาตัวที่มีขนาด 12 แสนด์สักตัวนั้นก็ไม่ได้ เถ้าของทหารม้าผู้ซึ่งก็จวนจะลาภดิน จะขอบำรุงพันธุ์ม้าไทยให้โตขึ้นเหมาะสมกับความสง่างามของทหารม้า” ซึ่งพระพุทเจ้าหลวงทรงเห็นด้วยและพระราชทานที่ดินดังกล่าวเป็นเนื้อที่ราว 200 ไร่ ด้วยค่าเช่าปีละ 1 เฟื้อง โดยมีสัญญาเช่าถึง 50 ปี

ในครั้งนั้นผู้ดำเนินการจัดตั้งสนามม้าตั้งใจว่าจะกู้เงินจากธนาคารประมาณ 100,000 บาท มาจัดสร้างสนามม้าโดยใช้โฉนดที่ดินดังกล่าวจำนองกับธนาคาร แต่เนื่องจากไม่มีโฉนด เพราะเป็นที่ดินหลวง จึงไม่สามารถกู้เงินจากธนาคารได้ ดังนั้นจึงตกลงตั้งแชร์จากสมาชิก แชร์ละ 100 บาท ได้เงินจำนวน 100,000 บาท มาใช้สร้างสโมสรและสนามม้า (ชูชีพ อินทร, 2540, น. 23-24) ต่อมาในปี พ.ศ. 2456 ทางสนามได้ติดต่อขอกู้เงินจากกรมพระคลังข้างที่ 25,500 บาท (สองหมื่นห้าพันห้าร้อยบาท) เพื่อขยายกิจการ อธิบดีกรมพระคลังข้างที่จึงขอเพิ่มค่าเช่าจากปีละ 1 เพื่อเป็นเดือนละ 250 บาท เนื่องจากเห็นว่าค่าเช่าปีละ 1 เพื่อนั้นถูกเกินไป

เมื่อราชกรีฑาสโมสรตั้งขึ้นแล้วก็มีความซบเซามากขึ้นตามลำดับ และสมาชิกที่เพิ่มขึ้นนั้น ล้วนแต่เป็นชาวต่างประเทศทั้งสิ้น เพราะสมัยนั้นชาวต่างประเทศรู้จักประเทศไทยว่าเป็นผู้ซื้อข้าวคูน้ำใหม่ เป็นที่ทำมาหากินที่สะดวกดีจึงพากันเข้ามามากขึ้น เมื่อมีสมาชิกมาก การกีฬาประเภทอื่น ๆ ก็ต้องเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ค่าใช้จ่ายในการบริหารกีฬาเหล่านั้น แพงมาก เงินที่เก็บได้จากสมาชิกไม่เพียงพอที่จะนำมาบำรุงได้ จึงต้องเฉลี่ยเอาเงินจากการแข่งม้าไปบำรุงกีฬาเหล่านั้น คนไทยซึ่งเป็นกรรมการหลายคนไม่เห็นด้วย จึงได้ลาออกจากราชกรีฑาสโมสรแล้ว ร่วมกันจัดตั้งสนามขึ้นใหม่อีกแห่งหนึ่ง (โสภาส เสวิกุล, 2510, น.287-288)

พระยาประดิพัทธภูบาลและพระยาอรรถการประสิทธิ์ ได้ร่วมกันหาที่จัดสร้างสนามม้าแห่งใหม่ขึ้นเป็นสมบัติของคนไทย โดยยอมใช้ที่นาของตนเองที่บางซื่อตัดแปลงเป็นสนามม้าแข่ง แต่เนื่องจากมีหลายคนเห็นว่าตำบลบางซื่อในสมัยนั้นดูออกจะไกลจนเกินไป ไม่สะดวกที่จะไปมาจึงได้แนะนำว่าควรทูลเกล้าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อขอพระราชทานที่ที่ตำบลนางเลิ้งซึ่งเป็นที่ยลวงทำเป็นสนามม้าแข่ง เพื่อบำรุงพันธุ์ม้า ซึ่งพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาวรวงศ์พัฒนมีหนังสือตอบอนุญาต การจัดหาทุนสร้างสนามได้ดำเนินการหลายรูปแบบจนได้ข้อสรุปว่าให้พระยาประดิพัทธภูบาลและพระยาอรรถการประสิทธิ์ ออกเงินคนละครึ่งแต่พระยาอรรถการประสิทธิ์ไม่มีเงิน พระยาประดิพัทธภูบาลจึงได้ออกทุนสร้างแต่ผู้เดียวจนสำเร็จเป็นสโมสร ซึ่งเงินลงทุนไปนั้นประมาณปีเศษก็ได้คืนมาทั้งหมด และยังมีเงินเหลือใช้ก่อสร้างอิมจันทร์ และส่วนอื่น ๆ อีก เมื่อการก่อสร้างสนามแข่งขันสำเร็จเรียบร้อย พระยาประดิพัทธภูบาล และพระยาอรรถการประสิทธิ์ได้กราบบังคมทูลเชิญ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสนาม เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2459 พร้อมกับพระราชทานนาม “ราชตฤณมัยสมาคมแห่งกรุงสยาม” ทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้ทรงส่งม้าในคอกของพระองค์เข้าแข่งด้วย โดยใช้เสื้อสีน้ำเงินมียันต์ขาว (ราชตฤณมัยสมาคมฯ, 2546) เมื่อ พ.ศ. 2462 ราชตฤณมัยสมาคมแห่งกรุงสยาม ได้กราบบังคมพระกรุณา ขอ

พระราชทานถ้วยทอง 1 ถ้วย ซึ่งต่อมาเรียกว่าถ้วย “ดาร์บี้” เพื่อพระราชทานเป็นรางวัลแก่ม้าของราชตฤณมัยสมาคมแห่งกรุงสยาม ส่วนการบำรุงพันธุ์ม้านั้น สนามได้สั่งซื้อม้าเพศเมียจากประเทศออสเตรเลีย จำนวน 50 ม้า ม้าเพศผู้พันธุ์อาหรับจากประเทศอังกฤษจำนวน 2 ม้า มาผสมพันธุ์ เมื่อได้ลูกมาแล้วจะจับสลากเพื่อแข่งม้า “ดาร์บี้” และได้ส่งนักเรียนไทยไปศึกษาวิชาสัตวแพทย์ที่ประเทศอังกฤษ เพื่อที่จะได้นำความรู้กลับมาดูแลรักษาม้า

การบริหารงานของราชตฤณมัยสมาคม

การดำเนินงานของราชตฤณมัยสมาคมฯ เป็นการดำเนินการในรูปแบบองค์กรเอกชนที่แสวงหาผลกำไรจากการดำเนินธุรกิจที่ต้องนำส่งภาษีอากรแก่รัฐ และเสี่ยงต่อการถูกต่อต้านจากกรอบคิดทางด้านศีลธรรม รัฐได้ใช้อำนาจทางกฎหมายในการเข้ามาควบคุมการดำเนินงานของสนามม้า โดยขั้นแรกได้ออกเป็นพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 แบ่งลักษณะการเล่นพนันเป็นบัญชี ก. บัญชี ข. กำหนดแยกประเภทการเล่นพนันว่า การเล่นอย่างใดถือเป็นการเล่นการพนัน ที่ต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อนทำการเล่น หรือการเล่นอย่างใดไม่ถือเป็นการเล่นพนัน กระทรวงอนุญาตให้จัดได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต นอกจากแยกประเภทแล้วการพิจารณาอนุญาตยังครอบคลุมไปถึงเรื่อง การกำหนดวันเวลา การกำหนดจำนวนครั้งในการเล่นการพนัน การกำหนดสถานที่ การกำหนดอายุผู้ที่เข้าไปเล่นการพนัน ไม่ได้ปล่อยให้มีการเล่นอย่างเสรี

แต่เดิมนั้นสนามม้าทั้ง 2 แห่งในกรุงเทพคือ ราชตฤณมัยสมาคม และราชกรีฑาสโมสร ทำการจัดการแข่งม้าได้ในวันหยุดราชการประจำสัปดาห์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ และให้งดเล่นในวันหยุดราชการที่ตรงกับวันสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยราชกรีฑาสโมสรทำการแข่งม้าในวันเสาร์ และราชตฤณมัยสมาคมทำการแข่งม้าในวันอาทิตย์ ค่าผ่านประตูให้เพิ่มจากคนละ 1 บาท และ 2 บาท เป็น 3 บาทและ 6 บาท ค่าแทงโต๊ดจาก 5 บาท เพิ่มเป็น 10 บาท เพื่อป้องกันคนยากจนเข้าไปเล่นการพนัน และกำหนดให้ผู้เข้าไปในสนามม้าแต่งกายสวมกางเกงสากล สวมเสื้อเชิ้ตมีแขนและแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ประกาศโดยกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2505

ต่อมากระทรวงมหาดไทย ออกระเบียบว่าด้วยการพนันแข่งม้า พ.ศ. 2524 ให้สนามม้าควบคุมไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 17 ปี เข้าสนามม้า ห้ามผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเล่นการพนันแข่งม้า ห้ามพกอาวุธเข้าสนามม้า ห้ามเล่นโต๊ดเถื่อน ให้ทั้งสองสนามผลัดกันแข่งได้สัปดาห์ละ 1 วันเท่านั้น ห้ามขอแข่งขันนัดพิเศษ ให้มีจำนวนแข่งแต่ละนัดไม่เกิน 10 เที้ยว

การพิจารณากำหนดกฎระเบียบดังกล่าวมาแล้วนั้น ถือได้ว่าเป็นกลยุทธในการบริหารงานแผ่นดินของรัฐ ในการเลือกอนุญาตให้เล่นการพนันได้ในวันใด และไม่อนุญาตให้เล่นในวันใด การอนุญาตให้เล่นได้ในวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ ห้ามเล่นในวันสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยให้เหตุผลถึงการมุ่งให้ประชาชนสนใจต่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก และป้องกันไม่ให้ประชาชนมีนิสัยมั่วสุมในการเล่นการพนันมากเกินไป หรือการเพิ่มค่าผ่านประตูเพื่อจำกัดกลุ่มคนที่เข้ามาเล่น อาจทำให้สนามม้ามีรายได้จากการเล่นพนันม้าแข่งน้อยลง รัฐจึงกำหนดให้สนามม้าเพิ่มราคาตั๋วม้าอีก 1 เท่าตัว จนปัจจุบันค่าผ่านประตูมีราคา 50 บาทและ 100 บาท ราคาตั๋วม้ามีราคา 50 และ 100 บาท เหตุผลที่เป็นไปเพื่อควบคุมผู้มีรายได้น้อยไม่ให้เข้ามาเล่นการพนันจึงถูกนำมาเป็นข้ออ้างในการเพิ่มราคาขึ้นเสมอ การจำกัดจำนวนคนเข้าไปเล่นการพนันในสนามม้า แต่เพิ่มราคาบัตรและราคาตั๋วม้า ก็เพื่อที่รัฐจะแน่ใจว่า รัฐยังได้รับภาษีจากสนามม้าอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การที่รัฐออกกฎหมายให้สนามม้ามีระเบียบปฏิบัติดังนี้ ก็เพื่อถ่วงดุลผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่รัฐ เพราะในอีกด้านหนึ่งรัฐมีหน้าที่ในการดูแลความสงบสุขเรียบร้อยของสังคมและดูแลให้ประชาชนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม การถ่วงดุลย์ส่วนหนึ่งเพื่อป้องกันการถูกต่อต้านจากประชาชนหรือกลุ่มบุคคลที่ให้ความสำคัญในเรื่องศีลธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาพุทธในสังคมไทย

สิ่งแวดล้อมนอกสนามม้า

สนามม้านางเลิ้งหรือที่คนเล่นม้าจะเรียกกันว่า สนามไทย ตั้งอยู่บนถนนพิษณุโลก อยู่ตรงข้ามกับตลาดนางเลิ้งซึ่งเป็นชุมชนตลาดเก่าที่มีชื่อเสียงเรื่องอาหารการกิน และมีวัดติดกับโรงเรียนราชวินิตมัธยม ฝั่งตรงข้ามเยื้องไปเล็กน้อยคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พณิชยการพระนคร และสุดท้ายที่สำคัญคือเลยไปทางทิศตะวันตกบนถนนเส้นเดียวกันนั้นก็คือ ทำเนียบรัฐบาล นับว่าสนามม้านางเลิ้งมีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณสำคัญกลางใจเมืองของกรุงเทพมหานครเลยทีเดียว

ในวันที่ไม่มีม้าแข่งสนามม้านางเลิ้งก็จะเงียบเหงามีเพียงเจ้าหน้าที่ที่มาทำงานเท่านั้น แต่ถ้าเป็นวันที่มีม้าแข่งซึ่งโดยปกติจะเป็นวันอาทิตย์ บริเวณหน้าสนามม้าก็จะมีบรรยากาศเปลี่ยนไปเป็นอีกแบบหนึ่ง เริ่มตั้งแต่ช่วงเช้า ประมาณ 10.00 น. ฝั่งตรงข้ามสนามม้า จะเริ่มมีความคึกคัก มีรถเข็นขายอาหาร โต๊ะขายอาหารตั้งอยู่บนทางเท้า ในร้านอาหาร 3-4 ร้าน เริ่มมีคนนั่งกินอาหารในลักษณะนั่งรอเวลา เพราะผู้ศึกษาสังเกตเห็นขวดเบียร์ตั้งอยู่บนโต๊ะด้วย

ผู้ชายสูงอายุบางคนเริ่มเปลี่ยนร่องเท้าจากร่องเท้าแตะเป็นร่องเท้าหุ้มส้น บางคนดูนิตยสารม้าแข่งฆ่าเวลา บางกลุ่มพูดคุยวิจารณ์ถึงม้าแข่งสัปดาห์ที่แล้ว

เมื่อข้ามถนนไปฝั่งสนามม้า โต๊ะธุรกิจย่อยต่างๆ เริ่มเรียงรายเป็นแนวยาวบนทางเท้าหน้าสนามม้าไปจนถึงหน้าประตูทางเข้า มีโต๊ะให้เช่ากล่องสองทางไกลราคาเช่า 30 บาทแต่ต้องทิ้งบัตรประชาชนไว้ด้วย ผู้ศึกษาเคยถามว่าต้องทิ้งบัตรประชาชนไว้ด้วยไหม เจ้าของร้านตอบว่า “ไม่ต้องก็ได้พี่” ผู้ศึกษาถามว่าถ้าตอนเย็นไม่มาคืนจะทำยังไง เจ้าของร้านตอบว่า “ก็ไม่รู้จะทำยังไง โอ๊ย เยอะพี่” นอกจากนี้ก็มีร่องเท้าหุ้มส้นซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นร่องเท้ายางราคาถูกแบบและขนาดเป็นของผู้ชาย ค่าเช่าคู่ละ 20 บาท ผู้เช่าร่องเท้าจะถอดร่องเท้าแตะของตัวเองกองไว้ที่ข้างโต๊ะให้เช่า ตอนสนามม้าเลิกลูกค้าก็จะมาเปลี่ยนร่องเท้าคืน แต่ช่วงหลังๆ ผู้ศึกษาเห็นว่าเจ้าหน้าที่สนามคลายความเข้มงวดลง เพราะในสนามก็ยังมีคนสวมร่องเท้าแตะและเสื้อยืดอยู่มกพอสมควร นอกจากนี้ก็มีโต๊ะขายนิตยสารม้าแข่ง ปากกา ยาดม ยาหม่อง ลูกอม บุหรี่ ไฟแช็ค มีอยู่หลายร้าน จนเข้าไปถึงข้างในก็ยังมียังมีโต๊ะเรียงเป็นแถวยาวตั้งแต่ห้องขายบัตรผ่านประตูไปจนถึงช่องเก็บบัตรผ่านประตู ด้วยเหตุที่ว่านิตยสารม้าแข่ง และปากกาเป็นอุปกรณ์ประจำตัวของนักพนัน ส่วนกล่องสองทางไกลนั้นเป็นอุปกรณ์เสริมสำหรับนักพนันที่ต้องการสองคู่ม้า

ผู้ศึกษาสำรวจนิตยสารม้าแข่งดู เห็นมีอยู่ประมาณ 10-15 ปก ราคาตั้งแต่ 15-45 บาท เมื่อเปิดดูพบว่าราคาถูกแพงเป็นไปตามความละเอียดของข้อมูล คุณภาพกระดาษ รวมไปถึงเทคนิคการพิมพ์ เนื้อหาข้างในคือรายชื่อม้าแข่งทั้ง 10 เทียว เรียงตามเบอร์ เทียวละ 10-14 เบอร์ ข้อมูลหลักประกอบด้วย เบอร์ม้า ชื่อม้า ชื่อพ่อ ชื่อแม่ เพศม้า วันเดือนปีเกิด ชื่อคอกม้าและสีเสื้อ สถิติการวิ่งที่ผ่านมา และสุขภาพของม้า คือ ถ้าใส่เครื่องหมาย ม้ามีตำหนิจะเป็นม้าที่มีปัญหาเกี่ยวกับขา คือ ขาเจ็บ หัวเข่าบวม ม้าใส่หน้ากาก คือม้าที่มีปัญหาเรื่องสายตา นอกจากนี้ก็จะเป็นข้อมูลทางสนามคือ ระยะทาง เวลาปล่อยม้า เงินรางวัลสำหรับม้าที่ชนะที่ 1-ที่ 5 ส่วนความคิดเห็นของคณะผู้จัดทำนิตยสารก็จะคล้ายหนังสือพิมพ์รายวันคือ มีคอลัมน์เขียนตำหนิผู้บริหารหรือคณะกรรมการจัดการแข่งขัน และสุดท้ายคือภาพโฆษณาสถานอาบอบนวด ที่มีภาพผู้หญิงนุ่งน้อย ห่มน้อย หรือใส่ชุดชั้นใน เป็นส่วนประกอบหน้าโฆษณา แม้ว่านิตยสารข้อมูลม้าแข่งนี้จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้เล่นการพนัน แต่ก็มีนักพนันบางคนนำสมุดพกอ่อน มาจดชื่อม้า เบอร์ม้า ชื่อคนขี่ม้าเอง ซึ่งกรณีนี้สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการข้อมูลมาก และมีนักพนันบางคนก็ไม่จดข้อมูลใดๆ เลยเพราะกลางสนามมีบอร์ดข้อมูลอำนวยความสะดวกแก่ผู้เล่นอยู่แล้ว

ในจำนวนนิตยสารข้อมูลม้าแข่งทั้งหลาย มีหนึ่งเล่มที่พิเศษกว่าฉบับอื่น มีชื่อว่า สูจิบัตรแข่งม้าการกุศล เป็นนิตยสารข้อมูลม้าแข่งที่จัดพิมพ์โดย ราชตฤณมัยสมาคมฯ เพื่อแจก

ในวันที่มีม้าแข่งที่สนามม้านางเลิ้ง หน้าปกเป็นกระดาษขาวมันผิวเรียบพิมพ์ด้วยหมึกสีน้ำเงิน ขนาดเล็กกว่ากระดาษ A 4 เล็กน้อย (19 cm x 24 cm) ข้อความหลักบนหน้าปก คือ สุจิตร์การ แข่งม้าการกุศล เพื่อหารายได้ให้ “_____” (ในเครื่องหมายคำพูด คือ ชื่อองค์กร มูลนิธิ หรือ โรงพยาบาล) ณ ราชตฤณมัยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมรูปตรา สัญลักษณ์ประจำราชตฤณมัยสมาคมฯ กับตราสัญลักษณ์ขององค์กรที่เข้ารับรายได้ วางอยู่ที่ ตำแหน่งมุมบนซ้ายขวาของหน้าปก (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค)

ปกหน้าด้านในเป็นชื่อสภานายก คือ ฯพณฯ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ และรายนาม คณะกรรมการอำนวยการของราชตฤณมัยสมาคม 10 คน เป็นข้าราชการทหารยศพันเอก-พลเอก จำนวน 7 คน หน้าที 1 รายนามคณะกรรมการอำนวยการแข่งม้า 14 คน เป็นข้าราชการทหาร 11 คน ข้าราชการตำรวจ 1 คน หน้าที 2 และหน้าที 3 เป็นคณะกรรมการแข่งม้าในหน้าที่ต่างๆ 12 ชุด คือ กรรมการแข่งม้า กรรมการสังเกตการณ์แข่งม้า กรรมการตัดสิน กรรมการควบคุมห้องใต้ดิน กรรมการห้องซังน้ำหนัก กรรมการจับเวลา สนามเดินวน กรรมการถ่วงน้ำหนักม้าร่วม สัตวแพทย์ กรรมการปล่อยม้า แพทย์ประจำสนาม นายสนาม จำนวนคณะกรรมการทั้ง 12 ชุด มีจำนวน 72 คน เป็นข้าราชการทหาร 61 คน พลเรือน 11 คน และในรายนามรวมทั้งหมด 97 คน มีผู้หญิง 1 คน ประจำตำแหน่งสัตวแพทย์

เนื้อหาในสุจิตร์ของราชตฤณมัยสมาคมฯ มีเนื้อหาเหมือนหนังสือข้อมูลม้าแข่งทั่วไป ที่เอกชนพิมพ์จำหน่าย คือ จะมีรายชื่อม้าแข่งพร้อมเบอร์ทั้ง 10 เที้ยว ในแต่ละเที้ยวจะบอกชื่อชั้นม้า ระยะทางวิ่ง เวลาออกสตาร์ท จำนวนเงินรางวัลม้าชนะ 5 อันดับแรก เครื่องหมายบอกปัญหาของม้า (ม้ามีตำหนิ และม้าใส่หน้ากาก) ชื่อพ่อพันธุ์ ชื่อแม่พันธุ์ วันเดือนปีเกิด เพศม้า เวลาวิ่งที่ดีที่สุด ของสตาร์ท น้ำหนักม้า ชื่อคอก/สีเสื้อจ็อกกี้ ฟอรั่มวิ่งล่าสุด ชื่อผู้ฝึกซ้อมม้าและสถิติ 5 ครั้งล่าสุดของม้าทุกเบอร์ แต่ความแตกต่างจากหนังสือม้าแข่งอื่นๆ คือมีภาษาอังกฤษกำกับในรายละเอียดสำคัญสำหรับชาวต่างประเทศ นอกเหนือจากนั้นก็จะมีรายละเอียด การซื้อตัวม้าแบบต่างๆ ประกาศของสนาม คະແນວສະສມຂອງຈັອກກີ້ คอกม้า และผู้ฝึกซ้อมม้า

ภาพเสนอของสนามม้า

ราชตฤณมัยสมาคมฯ นำเสนอภาพว่าสนามม้าเป็นกีฬาที่เห็นอกว่ากีฬาประเภทอื่น เช่น ฟุตบอล หรือชกมวย เพราะแม้จะมีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง ก็เสียภาษีให้รัฐเต็มตามจำนวนเงินรายได้ สนามม้าเคยมีรายได้สูงสุดถึงนัดละ 136-162 ล้านบาท ในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน ปี พ.ศ. 2540 และในรอบปี กรกฎาคม 2539-สิงหาคม 2540 สนามม้าเคยเสีย

ภาษีให้รัฐ 969.26 ล้านบาท การที่นักพนันเลือกเล่นพนันม้ากับโต๊ดเถื่อนนอกจากจะเป็นการผิดกฎหมายแล้ว ยังทำให้รัฐบาลเสียโอกาสในการเรียกเก็บภาษีจากสนามม้าได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

สุจิตร์ที่ราชตฤณมัยสมาคมฯ พิมพ์แจกในวันแข่งม้า มีรูปแบบข้อความถึงการแข่งม้าเพื่อการกุศล กล่าวคือหากซื้อสุจิตร์การแข่งขันม้าการกุศล เพื่อหารายได้ให้มูลนิธิโรงพยาบาลตำรวจ หมายถึงในวันนั้นบอร์ตกกลางสนามก็จะขึ้นข้อความ การแข่งม้าการกุศลเพื่อหารายได้ให้ “มูลนิธิโรงพยาบาลตำรวจ” และภายในสนามก็จะมีเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลตำรวจ หมอฝึกหัดพยาบาล เข้ามาในสนามม้าพร้อมกับถือกล่องเดินรับบริจาคเงินจากนักพนันในสนาม ทั้งนี้ในวันแข่งม้านั้นสนามม้าไม่ได้มีการสมทบทุนบริจาคให้แก่มูลนิธิแต่อย่างใด การบริจาคจะได้รับจากเจ้าของคอกม้าเป็นรายปีแต่ไม่ได้กำหนดไว้ว่าเป็นเมื่อใด การจัดแข่งม้าการกุศลจึงเป็นเหมือนการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของสนามม้าเท่านั้น

เข้าสนามม้า

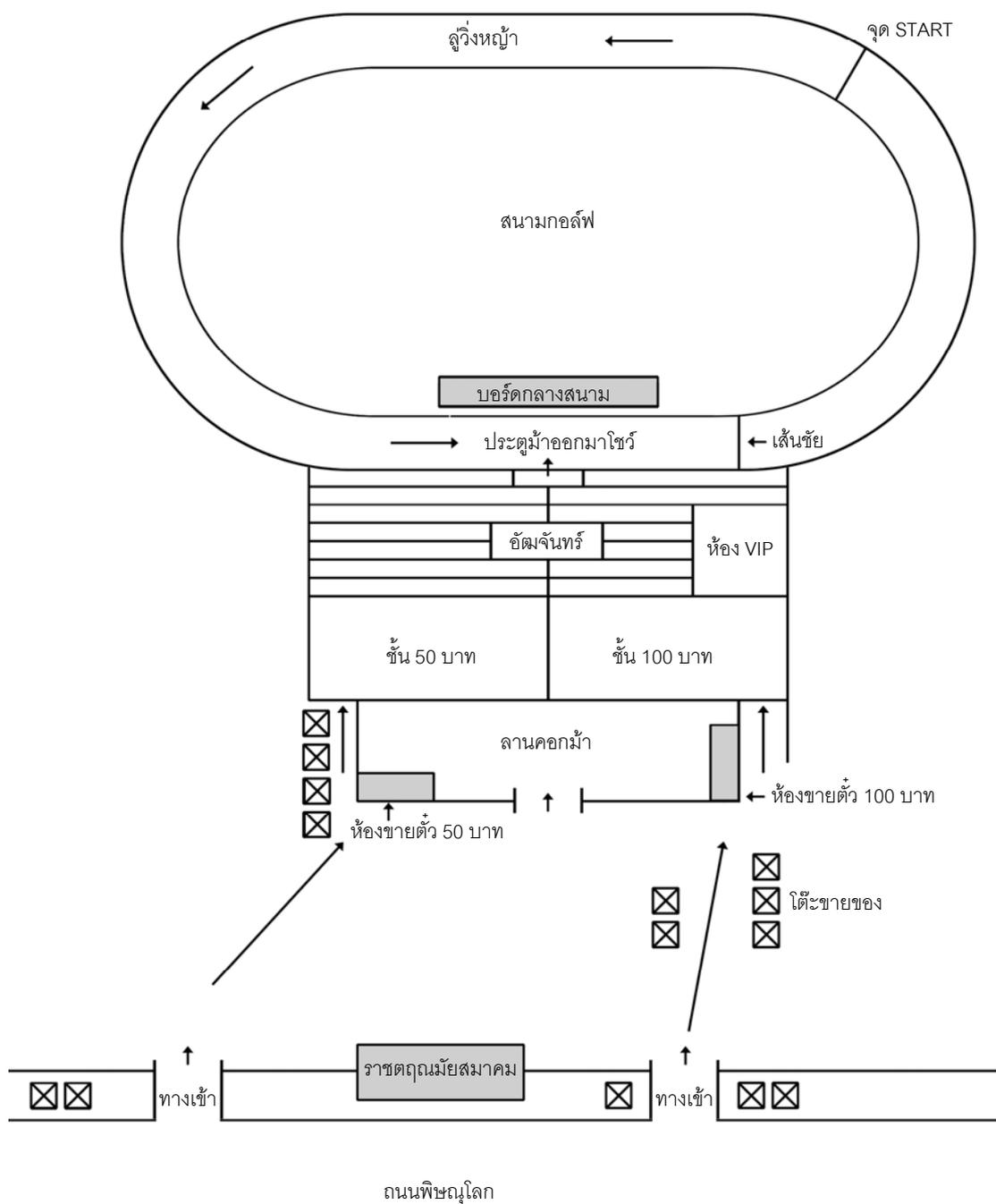
ช่วงเวลาที่แออัดที่สุดคือ 11.30 น.- 12.00 น. หรือหลังจากนี้เล็กน้อย คนเริ่มเดินทางมามากขึ้นจำนวนรถเมล์ แท็กซี่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ทวีจำนวนมากขึ้นทำให้การจราจรหน้าสนามม้าเริ่มติดขัดทุกคนต่างรีบเดินเข้าสนามม้า และที่ลืมไม่ได้คือต้องซื้อนิตยสารม้าแข่งด้วย จากประตูทางเข้าจะผ่านลานจอดรถก่อนจะถึงห้องขายบัตรผ่านประตู รถที่จอดในลานนอกจากจะเป็นรถจักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนตัวแล้ว ก็มีรถหกล้อบรรทุกม้าแข่งมาจากต่างจังหวัด เมื่อพ้นจากลานจอดรถ เป็นอาคารชั้นเดียวที่กำหนดให้เป็นห้องขายบัตรผ่านประตูและเป็นบริเวณลานคอกม้าสำหรับพักม้าแข่งก่อนถึงคิววิ่ง

ห้องขายบัตรผ่านประตูมี 2 ราคาคือ 50 บาท และ 100 บาท ห้องขายบัตรราคา 50 บาท จะอยู่ทางทิศตะวันตกหรือทางซ้ายมือ (หันหน้าเข้าสนามม้า) ห้องขายบัตรราคา 100 บาท จะอยู่ทางทิศตะวันออกหรือทางขวามือ จำนวนช่องซื้อบัตรมีจำนวนมากถึง 6-7 ช่อง ในช่วงเวลาที่คนเข้ามาซื้อบัตรมากที่สุด คิวก็ยาวไม่เกิน 10 คน ส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะคนที่มาก่อนก็เข้าสนามม้าเลยไม่ได้ยืนรอเวลาเปิดประตูเหมือนการแสดงอื่นๆ

การแยกบริเวณห้องขายตั๋วให้อยู่คนละทิศ เป็นการแยกพื้นที่ของชนชั้น(class) การที่นักพนันเดินแยกไปซื้อบัตรที่ห้องขายบัตรราคาใด จะเป็นการถูกตัดสินไปโดยปริยายว่าเรามีสถานะชนชั้นอะไร

ภาพที่ 1

แผนผังแสดงพื้นที่ส่วนต่างๆ ของสนามราชตฤณมัยสมาคมฯ

เมื่อผ่านเครื่องกันเข้ามาจะพบกับอาคารชั้น 1 บรรยากาศจะทึมทึบ อากาศไม่ค่อยระบาย ชั้น 1 มีช่องทางเดินไปบริเวณอัฒจันทร์ได้ ตามความเข้าใจของผู้ศึกษาในตอนแรกคิดว่า การจัดที่นั่งบนอัฒจันทร์ในสนามม้าจะจัดที่นั่งเหมือนการดูคอนเสิร์ต คือแบ่งโซนพื้นที่ตามราคาบัตร บัตรราคาแพงอยู่ในโซนที่ใกล้เวทีการแสดงมากที่สุดและราคาจะถูกจะอยู่ไกลออกไป ถ้าเป็นที่นั่งบนอัฒจันทร์บัตรราคาถูกก็ต้องนั่งชั้นสูงๆ ขึ้นไป จนเมื่อเข้ามาในสนามผู้ศึกษาจึงรู้ว่าสิ่งที่คิดไว้แต่แรกผิดหมด เพราะสนามม้าจัดแบ่งโซนพื้นที่ บัตรราคา 100 บาท จะอยู่ในบริเวณที่ม้าเข้าเส้นชัย ผู้ซื้อบัตรราคา 100 บาท ก็จะได้เห็นภาพม้าตอนที่กำลังวิ่งเบียดกัน เข้าเส้นชัย คือเห็นได้ชัดเจนว่าม้าเบอร์อะไรเข้าที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 ในครั้งแรกผู้ศึกษาซื้อบัตรราคา 50 บาท เข้าสนามม้าทัศนียภาพของผู้ศึกษาจึงได้เห็นแต่บันทึยของม้าตอนเข้าเส้นชัย

ผู้ศึกษาเคยถามผู้เล่นม้าชั้น 50 บาทว่า เคยเข้าไปที่ชั้น 100 บาทหรือไม่ แม้จะมีผู้ที่เคยเข้าไปในชั้น 100 แต่ส่วนใหญ่จะตอบว่าตัวเองพอใจที่จะเข้ามาในชั้น 50 บาทมากกว่า และไม่ได้รู้สึกถึงความแตกต่างของทัศนียภาพแต่อย่างใด “เหมือนกันแหละ 50 บาท 100 บาท ก็อยู่ในสนามม้าเหมือนกัน 50 บาท ยังซื้อตั๋วได้อีกใบ” คำว่า 50 บาท ซื้อตั๋วได้อีกใบไม่ได้หมายถึงซื้อบัตรผ่านประตูเข้ามาได้อีก 1 ครั้ง แต่หมายถึงว่าสามารถแทงม้าได้อีก 1 ครั้ง ส่วนคุณยายท่านหนึ่งตอบผู้ศึกษาว่า “เคยเข้าไป แต่ไม่ชอบ มันไม่คุ้นเคยจะลุกจะนั่ง มันไม่สะดวก เหมือนแปลกถิ่นแปลกที่” คำตอบของคุณยายนั้น ตอนแรกผู้ศึกษาเข้าใจว่า เป็นคำตอบของคนแก่ที่เดินเห็นไม่สะดวก แต่เมื่อเข้าไปในสนามม้าหลายครั้งเข้า ได้พบว่านักพนันจะมีที่ประจำของตัวเอง หรือ มีความคุ้นเคยกับสถานที่ กับกลุ่มคนที่คุ้นหน้าคุ้นตากัน แต่ถ้าถามผู้ศึกษา ผู้ศึกษาเห็นว่าชั้น 100 มีทัศนียภาพที่ดีกว่า

บนอัฒจันทร์ชั้น 100 มีห้องพิเศษกันเป็นห้องกระจกภายในติดแอร์ อยู่ทางด้านขวามือสุด และอยู่ตรงกับตำแหน่งเส้นชัยพอดี เป็นห้องสำหรับสมาชิก เจ้าของคอกม้า สื่อสารมวลชน ทางเข้าของห้องVIPใช้ช่องเดียวกับชั้น 100 แต่ต้องขึ้นลิฟท์ หน้าลิฟท์มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจบัตรสมาชิก

ภายในบริเวณอัฒจันทร์แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นอัฒจันทร์เปิดโล่ง กับส่วนที่เป็นอาคาร ส่วนที่เป็นอาคารแบ่งเป็น 5 ชั้น ส่วนที่เป็นอัฒจันทร์มี 2 ชั้น อัฒจันทร์ชั้นล่างเชื่อมต่อกับส่วนอาคาร 3 ชั้น คือชั้น 1 ชั้น 2 ชั้น 3 อัฒจันทร์ชั้นล่างจึงมีความกว้างและโล่งระดับจากชั้น 3 ไปจนถึงระดับเดียวกับ ลู่วิ่งม้า ส่วนอัฒจันทร์ชั้น 2 จะเหมือนมุขหรือระเบียงที่ยื่นออกมาจากตัวอาคาร เชื่อมต่อกับส่วนอาคารชั้น 4 และ ชั้น 5

การจัดแบ่งพื้นที่ในบริเวณตัวอาคาร แบ่งเป็นพื้นที่ของห้องขายตัว ร้านอาหาร และห้องน้ำ ห้องขายตัวสร้างเป็นห้องยาวติดกับผนังตัวอาคารด้านฝั่งตรงข้ามกับอัฒจันทร์ เรียงเป็นแนวยาวเป็นช่วงๆ ตามความยาวของตัวอาคาร ที่เว้นไว้คือบันไดขึ้นลง ทุกชั้นก็จะยึดรูปแบบตำแหน่งนี้เหมือนกัน แต่ละชั้นมีห้องขายตัว 4-6 ห้อง แต่ละห้องมีเครื่องขายตัว 8-10 เครื่อง สรุปลงแล้วในแต่ละชั้นมีเครื่องขายตัวประมาณ 30-40 เครื่อง แม้แต่กลางอัฒจันทร์ยังสร้างห้องขายตัวไว้เพื่อบริการนักพนัน ห้องขายตัวเป็นห้องมิดชิดติดลูกกรง หรือกรงกระจกโดยรอบ เปิดช่องเฉพาะการซื้อตัวเท่านั้น เหมือนช่องขายบัตรชมภาพยนตร์ และบางห้องยังต้องมีพนักงานรักษาความปลอดภัย ยืนเฝ้าประตูห้องด้วย

ร้านอาหารและเครื่องดื่มในสนามม้า จะตั้งร้านเป็นแนวฝั่งอัฒจันทร์ ชั้น 1 มีร้านอาหารมากที่สุด เพราะมีบริเวณใต้อัฒจันทร์กว้าง มีที่นั่งกินอาหารมากพอสำหรับลูกค้า นักพนัน จำนวนร้านอาหารจะลดน้อยลงเมื่อขึ้นไปชั้นสูงขึ้นไป แต่ร้านขายเครื่องดื่มมีมากพอเพียงในทุกชั้น อาหารมีทุกประเภททั้งอาหารหนัก เช่น ข้าวหมูแดง ก๋วยเตี๋ยว ต้มเลือดหมู หรืออาหารว่างอย่าง ขนมจีบ ลูกชิ้นทอด ปอเปี๊ยะสดแบบจีน ก๋วยเตี๋ยวลอด ขนมกุยช่าย ซึ่งนักพนันจะนิยมอาหารว่างเพราะสามารถซื้อไปนั่งกินอยู่ที่นั่งของตัวเองที่อัฒจันทร์ได้ หรือจะเลือกนั่งที่โต๊ะหน้าร้านซึ่งนักพนันใช้เล่นม้าไปพร้อมกันด้วย เครื่องดื่มก็มีตั้งแต่ น้ำเปล่า น้ำอัดลม น้ำผลไม้ ชา โอเลี้ยงไปจนถึงเครื่องดื่มประเภทที่มีแอลกอฮอล์ มีทั้งคนเดินเร็วขายบนอัฒจันทร์และที่ร้าน นักพนันสามารถตั้งโต๊ะนั่งดื่มเป็นกลุ่มที่หน้าร้านหรือตั้งวงที่อัฒจันทร์ก็ได้

ห้องน้ำในสนามม้ามีทั้งของผู้หญิงและของผู้ชายเหมือนที่สาธารณะทั่วไป เพียงแต่ห้องน้ำในสนามม้าหลายห้องไม่ได้อยู่ในที่มิดชิด ทางเข้าเปิดโล่งไม่มีฉากบังสายตา คนที่เล่นพนันอยู่สามารถมองเห็นได้ว่าผู้หญิงเข้าห้องน้ำนานแค่ไหน ใช้เวลาในการทำธุระหนักหรือเบา ยิ่งในสวนบริเวณอ่างล้างมือและกระจกสามารถมองเห็นได้ชัดเจนว่าผู้หญิงทำอะไรอยู่ จัดแต่งเสื้อผ้า หรือส่องกระจก ทุกกริยาในห้องน้ำหญิงจะไม่ใช้เรื่องส่วนตัวแต่อยู่ในการจับจ้องของคนอื่นได้ตลอดเวลา

บรรยากาศภายในสนามม้า

บรรยากาศข้างในสนามม้าเมื่อได้สัมผัสครั้งแรก มีความรู้สึกถึงความไม่เป็นระเบียบ น่าอึดอัดผู้คนยืนเกาะเกาะในบางบริเวณแทบจะหาทางเดินไม่ได้ นักพนันส่วนใหญ่เป็นเพศชาย วัยกลางคนจนถึงสูงอายุ บางคนดูสุขภาพไม่ค่อยดี เดินไม่สะดวกต้องใช้ไม้เท้า บางคนมีลักษณะ

เหมือนคนเป็นอัมพฤกษ์ ในสนามม้ามีคนเข้ามาเล่นการพนันเป็นจำนวนมากแต่นิ่งสำหรับรองรับนักพนันภายในอาคารไม่เพียงพอ นักพนันส่วนใหญ่จึงนิยมจับจองที่นั่งบนอัฒจันทร์แต่บนอัฒจันทร์ไม่มีทางเดินขึ้นลงโดยเฉพาะ ถ้าต้องการเดินหาที่นั่งต้องใช้วิธีเดินแทรกตัวลัดเลาะไปตามช่องว่างระหว่างคนนั่งอยู่ จนบางครั้งเกิดปัญหาคนเดินเตะแก้วน้ำหกเลอะนอง หรือบางคนเดินไม่ระวังก็เตะขวดน้ำกระเด็นไปโดนหลังคนอื่น สิ่งที่เห็นก็คืออัฒจันทร์ไม่ได้ใช้เพื่อดูม้าแข่งอย่างเดียวแต่ใช้เป็นที่นั่งกินอาหาร นักพนันชายบางคนก็ซื้อเบียร์ดื่ม หากมากับกลุ่มเพื่อนก็ตั้งวงเล็กๆ ดื่มเบียร์บนอัฒจันทร์

แต่ปัญหาสำหรับผู้ที่จับจองที่นั่งบนอัฒจันทร์ต้องเจอ คือ กลิ่นบุหรี่ ที่จะมีคนย้ายมานั่งสูบบุหรี่ๆ ตลอดเวลาแม้ว่าจะย้ายไปนั่งที่อื่นแต่อีกสักครู่ ก็จะมีคนเข้ามานั่งที่ว่างบริเวณใกล้เคียงเพื่อหาที่สูบบุหรี่อีก บริเวณที่อาจปลอดกลิ่นบุหรี่ได้บ้างคือ ภายในตัวอาคารเพราะอากาศไม่ถ่ายเท จึงไม่ค่อยมีคนสูบบุหรี่ภายในอาคาร แต่ในอาคารมีที่นั่งน้อย จำนวนม้านั่งไม่เพียงพอกับคนจำนวนมาก นักพนันส่วนใหญ่จึงใช้วิธียื่นหน้าจอโทรทัศน์วงจรมิดบ้าง นั่งกับพื้นบ้าง หรือนั่งตามชั้นบันได ในครั้งหนึ่งผู้ศึกษาเห็นผู้ชายวัยกลางคนนอนตะแคง ใช้มือทำวงศึระในท่าไสยาสน์อยู่บนพื้นหน้าจอโทรทัศน์วงจรมิดด้วยท่าที่ผ่อนคลายเหมือนพักผ่อนอยู่บ้านตัวเอง ทั้งที่ก่อนหน้านี้พื้นตรงนี้มีคนเดินเหยียบย่ำผ่านไปผ่านมา

ก่อนม้าแข่งจะออกสตาร์ท เป็นช่วงเวลาสำคัญที่นักพนันต้องใช้เวลาช่วงนี้ในการตัดสินใจว่าจะเล่นม้าตัวไหน นักพนันที่มาเป็นกลุ่มหรือที่มีกลุ่มในสนามม้าก็จะจับกลุ่มคุยเรื่องม้าแข่ง เรื่องข้อมูลของแต่ละคนมีบ้างก็แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนนักพนันที่มาเดี่ยวก็จะนั่งดูข้อมูลคนเดียวเงียบๆ คนที่ตัดสินใจได้แล้ว ก็จะทยอยกันซื้อตั๋วม้า ร้านอาหารก็จะมีคนทยอยไปกินเรื่อยๆ ที่นั่งโต๊ะประจำกันเป็นกลุ่มประเภทนั่งกินไปเล่นม้าไป

จนถึงเวลาม้าออกสตาร์ท สภาพอาคารและอัฒจันทร์ที่เคยไร้ระเบียบก็เกิดความมีระเบียบขึ้นมาคือนักพนันจะละวางสิ่งที่ทำอยู่ ณ เวลานั้น แล้วรีบตรงมาที่อัฒจันทร์ ยืนเรียงกันอย่างเป็นระเบียบหรือเป็นระเบียบโดยไม่ได้ตั้งใจ เพราะหากมีช่องว่างก็จะแทรกตัวไปยืนกันจนเต็ม ที่นั่งอยู่บนอัฒจันทร์ก็ต้องยืนเพราะโดนคนข้างหน้ายื่นบังเสียแล้ว ความเป็นระเบียบจึงเกิดขึ้น แล้วก็พร้อมใจกันส่งเสียงเชียร์ม้าที่ตัวเองซื้อไว้แม้จะไม่ได้เปล่งเสียงด้วยคำเดียวกันเหมือนการเชียร์กีฬา แต่การที่ต่างคนต่างตะโกนก็ทำให้เกิดการประสานเสียงที่พยายามจะให้เข้าจังหวะเดียวกัน

หากดูรูปแบบการจัดแบ่งพื้นที่ของสนามม้าและเชื่อมโยงกับการใช้พื้นที่ต่างๆของนักพนัน พื้นที่สนามม้าถูกกำหนดให้มีความหมายของพื้นที่สาธารณะจึงจัดพื้นที่โดยเน้นประโยชน์ใช้สอยหรือวัตถุประสงค์ทางด้านธุรกิจเป็นหลัก ตัดขาดเรื่องการสร้างบรรยากาศ ความสะดวกสบายและความรู้สึกถึงความเป็นส่วนตัวในความหมายของพื้นที่บ้าน/พื้นที่ส่วนตัวออกไป พื้นที่ทุกส่วนในสนามม้าจึงมีลักษณะเปิดโล่ง เชื่อมต่อและปะปนกัน ไม่มีขอบเขตกั้นระหว่างบริเวณนั่งรับประทานอาหารกับบริเวณที่เล่นการพนันซึ่งผู้หญิงคุ้นชินกับการมีห้องครัว ห้องรับประทานอาหารที่แยกกับบริเวณรับแขก ในสนามม้าโต๊ะสำหรับรับประทานอาหารก็ใช้เป็นโต๊ะสำหรับการดูข้อมูลการเล่นม้าด้วย บริเวณอัฒจันทร์ที่ใช้เพื่อดูการแข่งขันม้าก็เป็นที่รับประทานอาหารไปด้วยและยังเป็นที่ตั้งวงดื่มเบียร์ของนักพนันชายด้วย แม้ว่าในสนามม้าจะมีห้องน้ำหญิงแยกจากห้องน้ำชายแต่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่มีคนติดส่วนตัว แต่บริเวณทางเข้าถูกเปิดโล่งไม่มีประตูหรือฉากบังตา คนที่กำลังเล่นการพนันสามารถมองเห็นการทำกิจกรรมบางส่วนในห้องน้ำได้

การจัดการพื้นที่เช่นนี้ได้แสดงถึงความหมายถึงสนามม้าไม่ใช่พื้นที่ที่เหมาะสมกับผู้หญิงที่จะเข้ามา ดังนั้นผู้หญิงที่จะเข้ามาต้องยอมรับกับการไม่แบ่งแยกระหว่างพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ ที่จะปกป้องความรู้สึกหรือปกป้องความเป็นส่วนตัวของผู้หญิง

ส่วนการจัดแบ่งโซนพื้นที่อัฒจันทร์ในสนามม้าตามราคาบัตรผ่านประตู 50 บาท 100 บาท และห้อง VIP โดยเลือกทัศนียภาพที่ดีที่สุดให้ตรงกับตำแหน่งของห้อง VIP ซึ่งเป็นห้องติดแอร์ อัฒจันทร์ชั้น 100 บาท ก็ยังถือว่าอยู่ในโซนที่มีทัศนียภาพดีเพราะยังอยู่ในโซนเส้นชัย แต่บริเวณอัฒจันทร์ชั้น 50 บาท เป็นโซนที่ทัศนียภาพในสนามม้าแย่มากที่สุดไม่ว่าจะเป็นการดูม้าแข่งเข้าเส้นชัยหรือการดูข้อมูลบนบอร์ดกลางสนาม การจัดแบ่งพื้นที่ในลักษณะนี้ทำให้เห็นว่าในสนามม้ามีการแบ่งแยกชนชั้น (class) อย่างชัดเจน โดยจัดพื้นที่ชั้น 50 บาท ให้เป็นพื้นที่ของชนชั้นกลาง พื้นที่ของชั้น 100 บาท เป็นพื้นที่ของชนชั้นกลาง และพื้นที่ห้อง VIP เป็นพื้นที่ของชนชั้นสูงที่มีการกั้นพื้นที่โดยรอบไม่ให้ปะปนกับพื้นที่อื่น โดยเฉพาะพื้นที่ชนชั้นกลางถูกแยกห่างออกไปจากพื้นที่ของชนชั้นสูง โดยมีพื้นที่ของชนชั้นกลางเป็นพื้นที่กั้นชน มีเพียงทางเข้าเท่านั้นที่ชนชั้นสูงใช้ร่วมกับทางเข้าของชนชั้นกลาง

หลักการจัดพื้นที่สนามม้าที่มีการแบ่งชนชั้นอย่างชัดเจนดังที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าเส้นแบ่งมีอำนาจในการแบ่งแยกความเป็นผู้หญิงออกจากกันด้วยเรื่องชนชั้น และถูกกำหนดสถานะชนชั้นด้วยการซื้อบัตรผ่านประตู การเลือกซื้อบัตรผ่านประตูในราคาใดก็ถือได้ว่าเป็นการแสดงตัวตนตามตำแหน่งชนชั้นในพื้นที่สนามม้า

การทำงานของสนามม้า

หลังจากทุกคนในสนามม้าและผู้ที่อยู่ด้านนอก ยืนตรงถวายความเคารพในเพลงสรรเสริญพระบารมีแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะประกาศรายชื่อม้าเที่ยวที่ 1¹ พร้อมเบอร์ และชื่อผู้ขี่ม้า หรือจ็อกกี้ จำนวนน้ำหนักเพิ่ม ซึ่งหมายถึงการถ่วงน้ำหนักของผู้ขี่ม้า พร้อมๆ กันนั้น บอร์ดกลางสนาม² ก็จะขึ้นป้ายรายชื่อผู้ขี่ม้าของม้าแต่ละเบอร์ และโทรทัศน์วงจรปิด³ ก็จะขึ้นข้อมูลนี้เช่นกัน ช่วงเวลานี้นักพนันเกือบทุกคน จะจดรายชื่อผู้ขี่ม้าของม้าแต่ละเบอร์ ลงหนังสือม้าแข่งที่ซื้อมาจากหน้าสนาม หรือบางคนอาจตัดมาจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์⁴ หรือไม่ก็อาจจะนำสมุดมาจดรายชื่อม้าในสนาม ซึ่งผู้ศึกษาเคยเห็นผู้ชายคนหนึ่ง นั่งจดรายชื่อม้า เบอร์ม้า ชื่อจ็อกกี้ อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย หรือที่ง่ายที่สุดก็ใช้วิธีดูจากโทรทัศน์วงจรปิด แล้วจำข้อมูลเอง

ข้อมูลอื่น ๆ ก็จะประกาศเกี่ยวกับรายชื่อกรรมการปล่อยม้า กรรมการควบคุมการแข่งขันม้าแต่ละเที่ยว จากนั้นผู้ขี่ม้าจะนำม้าออกมาโชว์หน้าอัฒจันทร์ ให้ผู้เล่นพนันได้ดูสภาพม้า ความสมบูรณ์ของม้าเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจส่วนหนึ่ง ซึ่งผู้ที่มีกล้องส่องทางไกลบางคนจะส่องกล้องตามดูม้าตลอดทุกอากัปกริยา ผู้ศึกษาได้ถามนักพนันชายว่า ส่องดูอะไร ได้รับคำตอบว่าส่องดูอาการของม้าว่าถูกได้ป่วยหรือไม่ ซึ่งจะแสดงด้วยการดิ้อหรือพยศกับจ็อกกี้ หรือการเดินของกล้ามเนื้อขาจะผิดปกติโดยนักพนันจะใช้คำว่า “ทอจัด”

---

¹ จำนวนเที่ยวม้าแข่ง แต่ละนัดกำหนดเที่ยวม้าแข่งไว้ 10 เที่ยว เริ่มแข่งเที่ยวที่ 1 ตั้งแต่เวลาประมาณ 12.15 น.

² บอร์ดกลางสนาม เป็นบอร์ดขนาดใหญ่ที่มองเห็นได้จากทุกมุม แสดงข้อมูลรายชื่อผู้ขี่ม้า ยอดเงินในการแทงม้า ราคาจ่ายในการแทงม้าแต่ละประเภทของทุกเบอร์ (ที่ตัดเลขหลักหน่วยออก 1หลัก) แสดงผลด้วยระบบดิจิตอลเชื่อมต่อกับเครื่องขายตั๋วทุกเครื่อง

³ โทรทัศน์วงจรปิด ติดตั้งที่เพดานในอาคารอัฒจันทร์ แสดงข้อมูลเหมือนบอร์ดกลางสนาม และถ่ายทอดการแข่งขันม้าทุกเที่ยวสำหรับผู้ที่อยู่ในอาคาร

⁴ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่ลงเรื่องการแข่งม้าในหน้ากีฬา เฉพาะวันที่มีการแข่งขัน

หลังจากนั้นจึงเริ่มเปิดขายตัว เมื่อเริ่มขายตัวบอร์ดกลางสนามและโทรทัศน์วงจรปิดก็จะแสดงยอดเงินซื้อตัวทันที และจะแสดงราคาจ่ายของม้า แต่ละบอร์ดที่คำนวณจากยอดเงินที่แทงม้าเบอร์นั้น หลังจากหักส่วนรายจ่ายอื่นๆ¹ ออกแล้ว

เจ้าหน้าที่จะประกาศปล่อยม้า เมื่อเห็นว่ายอดซื้อตัวสูงพอสมควรแล้ว ก็คือในบอร์ดยอดเงินต้องสูงถึงหลักแสน ซึ่งก็คือเงินรายได้ในเที่ยวนั้นเข้าสู่หลักล้านแล้ว เพราะบอร์ดจะตัด 0 ตัวหลังออกหนึ่งตัว หรือจะปล่อยม้าเมื่อมีเสียงโห่จากนักพนันที่รู้สึกว่ามันวิ่งนานเกินไป และเมื่อม้าเข้าเส้นชัยแล้วถ้าไม่มีการประท้วงจากเจ้าของคอกม้า และผู้ขี่ม้าไม่มีการทำผิดกฎ ขี่ม้าปาดหน้าม้าตัวอื่นในระยะกระชั้นชิด อีกประมาณ 15 นาที เจ้าหน้าที่จะประกาศเบอร์ม้าที่เข้าเส้นชัย 5 อันดับแรกและอัตราจ่ายสำหรับ 3 อันดับแรก บนบอร์ดกลางสนาม

บทเรียนว่าด้วยการเล่นม้า

การเล่นม้าของนักพนันนั้น ในขั้นต้นหรือวิธีเล่นเบื้องต้น จะดูข้อมูล 3 ส่วนประกอบกันคือ ชื่อม้า จ็อกกี้ และราคาจ่าย ชื่อม้านั้นต้องดูย้อนหลังไป 5 นัดว่าสถิติการวิ่งเป็นอย่างไร ฝึทำดีขึ้นหรือตกลง โดยดูจากอันดับในแต่ละนัด การดูจ็อกกี้จะดูว่าขี่ม้าชนะกี่ครั้ง “มีชื่อ” หรือไม่ หรือเป็นจ็อกกี้หน้าใหม่ ผู้ศึกษาเคยได้ยินนักพนันชายพูดถึงจ็อกกี้หน้าใหม่ว่า “มึงอย่าไปเล่นไ้ จ็อกกี้คนนั้น มันเพิ่งเข้ามาขี่ แม่่ง ตัวอ้วนยังกับควาย” การให้ความสำคัญกับจ็อกกี้ก็มีมากจนพูดกันว่าถ้าจ็อกกี้คนหนึ่งขี่ม้าตัวไหนม้าตัวนั้นต้องชนะ ส่วนราคาจ่ายจะเป็นส่วนที่นักพนันให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะราคาจ่ายจะเป็นตัวชี้ว่า ม้าตัวไหนดี เพราะถ้ายอดรายจ่ายต่ำมาก แสดงว่ามีคนแทงม้าเบอร์นี้เยอะ นักพนันก็จะแทงม้าเบอร์นั้นตาม เพราะเข้าใจกันโดยทั่วไปในสนามว่า กรณีเช่นนี้คือ เจ้าของม้า “สั่งสู้” การสั่งสู้หรือ “สั่งตั้ง” นั้นมีนัยถึง การวางเงินเดิมพันระหว่างเจ้าของคอก 2 คอก และคำสั่งสู้หรือสั่งตั้งจะตกไปถึงจ็อกกี้ซึ่งเป็นผู้รับคำสั่งปฏิบัติงาน ดังนั้นคำว่าจ็อกกี้ “มีชื่อ” ก็จะหมายถึงการทำงานที่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ไม่เคยดิ่งม้า จนเคยได้รับรางวัลผู้ขี่ม้ายอดเยี่ยมของสนาม สาเหตุที่กล่าวมานั้นเป็นที่มาของการปล่อยม้าช้า เพราะนักพนัน

¹ ยอดเงินหลังหักรายจ่ายส่วนอื่นๆ คือ หักค่าธรรมเนียมรัฐบาล 10% ภาษีภท. 2.5% ภาษีสรรพากร 2% รายได้ของสมาคม 5%-5.5% เหลือยอดเงิน 80%-85% นำมาเฉลี่ยให้ผู้ซื้อตัวม้าชนะ

จะไม่รีบซื้อตั๋วจะรอดูราคาจ่ายจนแน่ใจว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง จึงค่อยตัดสินใจซื้อตั๋ว ซึ่งในบางครั้งราคาจ่ายจะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและราคาจ่ายลดลงมาก นักพนันจะเข้าใจว่ามีการ “สั่งสู้” จากเจ้าของคอกแล้ว

ราคาจ่ายของม้าแต่ละเบอร์ที่บอร์ดกลางสนาม จะขึ้นไว้ตามจำนวนม้าที่วิ่งในแต่ละเที่ยว โดยเบอร์ม้าจะเป็นเบอร์ที่ขึ้นไว้แถวที่แถวกลาง ส่วนช่องด้านบนและด้านล่างจะเป็นตัวอักษรวิ่ง แสดงเป็นแสงสีส้ม แถวบนคือ ราคาจ่าย WIN แถวล่างคือ ราคาจ่าย PLACE ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพที่ 2

ตัวอย่างบอร์ดกลางสนามแสดงราคาจ่ายค่าพนันม้า

ก่อนจำหน่ายตั๋ว						
WIN	ยอด WIN	9999	9999	9999	9999	9999 ← ตัวเลขวิ่ง WIN
		1	2	3	4	5 ← เบอร์ม้า
PLACE	ยอด PLACE	9999	9999	9999	9999	9999 ← ตัวเลขวิ่ง PLACE
เริ่มจำหน่ายตั๋ว						
WIN	15340	1750	9999	9999	48	120
		1	2	3	4	5
PLACE	3950	9999	1543	9999	21	80

จากตัวอย่างบอร์ดเริ่มจำหน่ายตั๋ว แสดงตัวอย่างม้า 5 เบอร์ มีผู้ซื้อตั๋ว WIN ทั้งหมดเป็นเงิน 153,400 บาท เพราะในบอร์ดจะตัด 0 ตัวท้ายออก 1 ตัวของทุกชุดตัวเลข และมีผู้ซื้อตั๋ว PLACE ทั้งหมดเป็นเงิน 39,500 บาท และในจำนวนยอดเงินทั้ง WIN และ PLACE มีคนซื้อตั๋วม้าเบอร์ 4 มากที่สุด ราคาจ่ายจึงต่ำที่สุด ม้าเบอร์ 5 มีผู้เล่นรองลงมา ราคาจ่ายจึงสูงขึ้นมาเป็นอันดับ 2 ม้าเบอร์ 1 มีผู้เล่นเฉพาะ WIN ม้าเบอร์ 2 มีผู้เล่นเฉพาะ PLACE ส่วนม้าเบอร์ 3 ไม่มีผู้เล่นเลย

การซื้อตั๋วม้า หรือที่นักพนันเรียกว่า “กตตัว” นักพนันต้องเริ่มซื้อในราคาขั้นต่ำ 50 บาท ต่อม้า 1 เบอร์และต้องเพิ่มราคาในอัตราที่คูณ โดยเลือกว่าจะแทง WIN หรือ PLACE ม้าที่เข้าเส้นชัยเป็นอันดับ 1 คือ ม้า WIN และ PLACE 1 ม้าที่เข้าเส้นชัยเป็นอันดับ 2 และอันดับ 3 คือ PLACE 2 และ PLACE 3 ตามลำดับ ซึ่งผู้ที่แทงม้าที่เข้าเส้นชัย 3 อันดับแรก จะได้รับเงินตามราคาจ่ายตามบอร์ด

การแทง WIN นั้นหมายถึง เราเลือกแทงเบอร์ม้าที่คิดว่าจะเข้าที่ 1 แน่จนเช่นเราคิดว่าเบอร์ 4 ต้องเข้าที่ 1 แน่จน เราจึงแทง เบอร์ 4 WIN 50 บาท ถ้าม้าเบอร์ 4 เข้าที่ 1 เราจะได้รับเงินตามราคาจ่าย WIN $48 \times 5 = 240$ บาท ถ้าเราแทงม้าเบอร์ 4 WIN 50 บาท PLACE 50 บาท แล้วม้าเบอร์ 4 เข้าที่ 1 เราจะได้เงินทั้ง WIN ทั้ง PLACE คือ $240 + 105 = 345$ บาท ถ้าเราแทงเบอร์ 5 PLACE 100 บาท แล้วม้าเบอร์ 5 เข้าที่ 4 เราก็จะไม่ได้เงินเลย แต่ถ้าเราแทงม้าเบอร์ 3 PLACE 100 บาท แล้วม้าเบอร์ 3 เข้าที่ 2 เราจะได้เงิน 9990 บาท ซึ่งกรณีนี้เรียกว่า “รวยม้าฟลุค”

แม้ว่าราคาจ่ายของ PLACE จะต่ำกว่าราคา WIN แต่มีโอกาสได้เงินมากกว่า 3 เท่า ดังนั้นนักพนันส่วนใหญ่นิยมเล่นม้า PLACE เพราะโอกาสเสี่ยงเสียเงินจะน้อยกว่า บางครั้งราคาจ่าย PLACE ของม้าเต็งบางเบอร์มีราคาเพียง 11 บาท ราคา WIN 40 บาท แต่ถ้านักพนันไม่แน่ใจว่าม้าเบอร์นั้นจะเข้าที่ 1 แต่รู้ว่าต้องเข้า 3 อันดับแรก แน่จนนั้นก็เลือกแทง PLACE ทั้งที่ราคาจ่ายเพียง 11 บาท หมายถึงแทง 100 บาท ม้าเข้าอันดับ 1,2,3 ก็จะได้เงิน 110 บาท กำไร 10 บาท ซึ่งก็ยังไม่เสีย แต่ถ้าแทง WIN 100 บาท แล้วม้าเข้าที่ 2 ก็จะไม่ได้เงินเลย

นอกจากวิธีการเล่นม้าแบบแทง WIN กับ PLACE ที่เป็นข้อกำหนดในการเล่นพนันตั้งแต่มีการรับแทงพนันในสนามม้าแข่ง นักพนันก็มีวิธีการแทงม้าอยู่ 2 แบบนี้เท่านั้น แต่ในการเข้าสนามม้าครั้งที่ 2 ของผู้ศึกษา สังเกตเห็นว่ามีวิธีการแทงม้า แบบใหม่ที่สนามม้าได้เพิ่มขึ้นมาให้ นักพนันมี 4 แบบ คือ แบบควบสลับ แบบควบตรง แบบดับเบิล และแบบควบสามตัวตรง โดยสนามได้ติดป้ายประกาศไว้ทั่วทั้งบริเวณภายในอาคารทุกชั้น และหน้าห้องขายตั๋วทุกห้อง สอบถามนักพนันจึงรู้ว่ามีการขายตั๋วแบบใหม่นี้มาเป็นปีแล้ว เรียกว่า การซื้อตั๋วม้าแบบควบ ซึ่งการซื้อตั๋วม้าแบบควบนี้นักพนันจะได้รับเงินสูงมากขึ้นเมื่อแทงถูก เพราะโอกาสในการถูกจะยากขึ้น จำนวนเงินที่สนามจะจ่ายให้จึงจะมากขึ้นตามความยากของโอกาสถูกในการแทงแต่ละแบบ และจำนวนเงินขั้นต่ำในการแทงนั้นยังอยู่ที่ราคา 50 บาทเท่าเดิม

วิธีซื้อตั๋วม้าทั้ง 4 แบบนี้ ราคาจ่ายของแบบที่ 4 คือ ควบสามตัวตรงจะจ่ายมากที่สุด เพราะโอกาสแทงม้าถูกตรงตามลำดับที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 นั้นยากมาก ส่วนราคาจ่ายของวิธีซื้อตั๋วม้าอีก 3 แบบ แบบควบสลับ ควบตรง และแบบดับเบิลโดยปกติราคาจ่ายแบบควบตรงจะมีราคาสูง

ที่สุด เพราะโอกาสในการแทงม้าถูกยากที่สุดในจำนวนวิธีการซื้อตัวม้าทั้ง 3 แบบ แต่ในบางทียวราคาจ่ายของการซื้อตัวแบบควบสลับกลับมีราคาสูงกว่า เหตุเพราะในทีมนั้นมีผู้ซื้อตัวแบบควบสลับเป็นจำนวนเงินรวมสูงมาก แต่มีผู้แทงเบอร์ถูกเป็นจำนวนน้อย ราคาจ่ายของควบสลับจึงสูงมาก นอกจากการขายตัวม้า ทั้ง 4 แบบนี้แล้วในสถิติของสนามราชพฤกษ์สมมาคมฯ ยังมีรายละเอียดของวิธีการซื้อม้าอีก 13 แบบ ซึ่งเป็นวิธีการซื้อแบบเลขชุด เช่น ซื้อควบหลายเบอร์ แล้วสลับไขว้กันทุกเบอร์ ไขว้กันไปมาทั้งตำแหน่งและเบอร์ เป็นต้น แต่ราคาซื้อจะเพิ่มทวีคูณตามจำนวนแบบที่สลับไขว้ ทั้งนี้เหมือนกับการซื้อล็อตเตอรี่ชุดใหญ่ คือต้องจ่ายเงินค่าล็อตเตอรี่เพิ่มขึ้นตามจำนวนชุดตัวเลขที่เพิ่มขึ้น แต่สนามม้าไม่ได้โปรโมทวิธีการทั้ง 13 แบบนี้ในสนาม ผู้ศึกษาเห็นว่าอาจเป็นเพราะวิธีการยุ่งยากซับซ้อนมากจึงนำเสนอวิธีการซื้อไว้ในสถิติของสนามสำหรับนักพนันที่สนใจได้ศึกษาวิธีการเล่น และตัดสินใจเล่นต่อไป อย่างไรก็ตามหลังจากสนามม้าได้จำหน่ายตัวม้าทั้ง 4 แบบมาระยะหนึ่ง ในวันที่ 1 มีนาคม 2552 สนามม้านางเลิ้งได้ประกาศยกเลิกการขายตัวม้าแบบที่ 2 ควบตรง และแบบที่ 3 ดับเบิล ซึ่งผู้ศึกษาคาดว่า อาจเป็นเพราะยอดขายไม่ดี นักพนันไม่นิยมเล่นเพราะโอกาสถูกยาก

พฤติกรรมการเล่นพนันของนักพนันชายและนักพนันหญิง

นอกเหนือจากข้อมูลเรื่องชื่อม้า ผู้ขี่ม้า และราคาจ่าย จะเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการเล่นม้า แต่นักพนันยังต้องดูข้อมูลอื่นๆ ประกอบด้วยคือ ซองสตาร์ท น้ำหนักม้าคอกม้า พอร์มวิ่ง 5 ครั้งสุดท้าย การเลื่อนชั้นการตกชั้น¹ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลทุกอย่างประกอบกันคือ ถ้ามีม้าเต็ง 2 ตัว ราคาจ่ายสูงสู้กัน ก็จะดูของสตาร์ทว่าอยู่วงในหรือวงนอก ถ้าอยู่ “วงใน” แล้วเป็นม้า “ตีนตัน” ก็จะไม่มีปัญหา เพราะออกตัวดีก็จะวิ่งนำไปก่อน อาจนำไปหลายช่วงตัวด้วย การดูพอร์มวิ่ง 5 ครั้งสุดท้าย ถ้ามีพัฒนาการขึ้นมาตลอดจะดีกว่าม้าที่วิ่งอันดับเดียวกันแต่ยวบง ยิ่งถ้าเป็นม้าที่เลื่อนชั้นจากชั้นต่ำๆ ขึ้นมาอยู่ชั้นสูงขึ้นแสดงว่าเป็นม้าฝีเท้าดี และถ้าอยู่ในคอกที่เลี้ยงม้าไว้ขาย ฟันธงได้ว่าต้องเข้า WIN แน่ เพราะเจ้าของคอกต้องสั่งผู้ซื้อเสียงของคอก และส่งผลต่อ

¹ การเลื่อนชั้นการตกชั้น ชั้นม้ามีทั้งหมด 10 ชั้น ตั้งแต่ชั้นที่ 1 – ชั้น 9 และชั้นเมเดินซึ่งหมายถึงม้าใหม่วิ่งครั้งแรก ม้าชั้นที่ 1 เวลาจะดีทีสุด ม้าที่วิ่งทำเวลาดีทีสุดจะได้เลื่อนชั้นขึ้น ม้าที่ทำเวลาต่ำทีสุดจะตกชั้น

ธุรกิจขายม้า และอาจมีบางคอกที่มีชื่อเสียงทางการสั่งตั้งม้าหรือโต้ปยา เนื่องจากข้อตกลงระหว่างเจ้าของคอกด้วยกันเอง หรือหวังเงินเดิมพัน การหาข้อมูลเหล่านี้ นักพนันจะต้องสืบเสาะเองนี่ เป็นพฤติกรรมของนักพนันชายทั้งนั้น ซึ่งผู้ศึกษามองว่าการหาข้อมูลเชิงลึกขนาดนี้ไม่ได้ช่วยให้แทงม้าถูกทุกเที่ยว บางเที่ยวก็ผิดพลาด ซึ่งผู้เล่นหญิงบางคนมีความเห็นต่อกรณีการหาข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้ว่า “การพนันมันย่อมมีการหลอก อยู่ที่เจ้าของม้าจะให้ม้าชนะหรือไม่ คนต่างผู้ในวงการพนัน ไม่มีใครยอมใคร การพนันมันสกปรกไม่สะอาด และคนที่อยู่กันตรงนี้ไม่มีใครเป็นเซียนหรอก ถ้าเล่นเก่งเป็นเซียนไม่มาอยู่ตรงนี้ ที่อยู่ตรงนี้มีแต่กิเลสหวังได้กันทุกคน”

แสดงว่าผู้หญิงคิดต่างจากผู้ชาย เพราะผู้ศึกษาเห็นผู้หญิงน้อยคนที่จะถามข้อมูลเชิงลึกนี้กับผู้ชาย อย่างมากที่สุดที่ผู้ศึกษาเห็นผู้หญิงทำคือ จดชื่อผู้ขี่ม้าทุกเที่ยวเท่านั้นอาจดูชื่อคอกม้าประกอบเพิ่มเติมเล็กน้อย แต่การเล่นของผู้หญิงไม่นิยมวิเคราะห์ข้อมูลหลายๆส่วนประกอบกัน การเล่นของผู้หญิงจะเล่นม้าที่ตัวเองชอบ เล่นม้าเต็งตามโผยแนะนำหรือเล่นตามราคาตัว ซึ่งพฤติกรรมการเล่นแบบนี้ อาจหมิ่นเหม่กับการถูกค่อนขอดว่าเป็นการเล่นม้าแบบผู้หญิง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คุณลุงที่คร่ำหวอดกับสนามม้ามา 50 ปี ดูเหมือนว่าวิธีการเล่นง่ายๆไม่ต้องคิดซับซ้อนแบบผู้หญิงนี้แหละดีที่สุดแล้ว

คนเล่นม้านะ ตอนเข้ามาเล่นใหม่ๆ มันจะแทงถูกแล้วจะได้เงินง่าย ไม่ค่อยมีใครเล่นเสีย แต่พอเล่นไปนานๆ ชักจะเริ่มเสียแล้วเพราะคิดมาก เอาข้อมูลเรื่องนั้น เรื่องนี้ มาวิเคราะห์ประกอบกัน บางทีก็วิเคราะห์ผิดโดนม้ากินหมด เพราะฉะนั้นอย่าไปคิดมาก แล้วอย่าแทงเยอะ เล่นแค่ 100-200 ก็พอ

ความคิดเห็นของคุณลุงอาจไม่ใช่คำรับรองวิธีการเล่นม้าที่ปลอดภัยต่อการเงินและความรู้สึก แต่อย่างน้อยด้วยประสบการณ์ 50 ปี ในสนามม้าเรียกว่าผ่านร้อนผ่านหนาวมาพอสมควร ก็น่าเชื่อถือได้ว่าพฤติกรรมการเล่นม้าของผู้หญิงที่ไม่ได้ทุ่มเทเอาเป็นเอาตายนั่น ก็ไม่ได้อ่อนหัด หรือก่อให้เกิดความวิบัติ หมดเนื้อหมดตัวแน่นอน แต่มันเป็นวิธีเล่นม้าที่รู้เท่าทัน

นักพนันท้าทายระบบ

นอกจากการกดตัว จากห้องขายตัวของสนามแล้ว ยังมีกลุ่มโต๊ดเถื่อนที่เข้ามารับแทงม้าในสนาม ทั้งๆ ที่มีหน่วยปราบปรามโต๊ดเถื่อนจำนวนมาก ใส่แจ็กเก็ตสีดำด้านหลังพิมพ์คำว่าหน่วยปราบปราม เดินตรวจตราตลอด ส่วนใหญ่เป็นพวกทหาร

เจ้ามือโต๊ดเถื่อนจะส่งคนเข้ามารับแทง เรียกว่า คนเดินตัว ส่วนเจ้ามือจะอยู่ข้างนอกสนาม การซื้อขายจะทำอย่างเปิดเผยไม่ได้ ต้องใช้วิธี “ศอกสั้น” คือใช้การจำการแทงของลูกค้ำแต่

ละคน ไม่ว่าจะ เป็นเบอร์ม้า แหวง WIN หรือ PLACE แหวงเท่าไร เด็กเดินตัวจะใช้วิธีจดไม่ได้เพราะ ถ้าถูกจับจะเป็นหลักฐาน ลูกค้ำที่แหวงม้ากับคนเดินตัวโต๊ดเถื่อนจะเป็นประเภทขาประจำ ขาใครขามัน เพราะมีโต๊ดเถื่อนจำนวนมาก ลูกค้ำที่แหวงม้ากับโต๊ดเถื่อนจะได้รับราคาลด 10 % คือถ้าแหวง 1000 บาท จะจ่ายเงินเพียง 900 บาท แต่ถ้าแหวงถูกจะได้รับเงินในราคาแหวง 1000 บาท และจ่ายเงินตามราคาจ่ายของสนาม แต่มีการกำหนดเพดานการจ่ายเพื่อป้องกันการเจ๊งของเจ้ามือ ในกรณีม้าฟลุคเข้า WIN หรือ PLACE เช่น เจ้ามือรายใหญ่อาจกำหนดไว้ว่าจ่ายไม่เกิน 500 คือแหวง 100 บาทจ่ายสูงสุด 500 บาท

การทำงานของหน่วยปราบปรามไม่ได้เข้มงวดทุกครั้ง มีหลายครั้งที่ผู้ศึกษาเห็นเจ้าหน้าที่หย่อนยาน ปล่อยให้มีการซื้อขาย จ่ายเงิน ทอนเงิน อย่างโจ่งแจ้ง และบางทีหน่วยปราบปรามก็เดินเตร่เข้ามาจับเงินอย่างเปิดเผย โดยตกลงกันเป็นทีแหวง อาจจะเป็นทีแหวงละ 100 หรือ 200 บาท ซึ่งหน่วยปราบปรามที่ทำตัวอย่างนี้จะถูกเหยียดหยามจากโต๊ดเถื่อน เพราะเข้ามาทำหน้าที่ปราบปรามแต่ใช้ตำแหน่งมาหากินอีกต่อ เรียกว่ากิน 2 ทาง และบางครั้งเมื่อโดนผู้บังคับบัญชาเข้มงวดเนื่องจากยอดรายได้ของสนามตก หน่วยปราบปรามก็จะขอร้องคนเดินตัวว่า นัดนี้อย่ารับม้า คนเดินตัวก็ต้องไม่รับหรืออาจรับเฉพาะลูกค้ำขาประจำ

ศัพท์ในสนามม้า

โต๊ดเถื่อน	เจ้ามือรับพนันม้าแข่งอย่างผิดกฎหมาย
ทอจัด	อาการม้าที่ตื่นตัวมากเกินไป ไม่นิ่ง จนคนจูงหรือจ็อกกี้ต้องออกแรงดึง ขึ้นมากกว่าปกติเพื่อบังคับม้าให้อยู่ในอาการสงบ อาการเช่นนี้อาจเป็นที่นิสัยของม้าเองหรืออาจเป็นเพราะได้รับยากระตุ้น ซึ่งเป็นดาบสองคม เพราะถ้าม้ารอกออกสตาร์ทนานเกินไป ม้าอาจหลับได้
สู้	ม้าที่ราคาตัวจ่ายถูกลงอย่างเห็นได้ชัด จะถือว่าม้าเบอร์นี้สู้ ซึ่งกรณีนี้เป็นที่เข้าใจกันว่า เจ้าของคอกม้าสั่งจ็อกกี้ให้สู้
ดึง	พฤติกรรมของจ็อกกี้ ที่นักพนันเห็นว่าขี่ม้าไม่เต็มที่ อาจเนื่องจากเกรงว่าม้าเบอร์นี้จะเข้า win แต่กลับแพ้อย่างง่ายๆ พฤติกรรมคือ ดึงม้าให้ออกสตาร์ทช้ากว่าตัวอื่น และขณะที่ม้าวิ่งไม่ลงแฉักกระตุ้นให้ม้าวิ่งให้เต็มที่
มีตัว	ม้าเบอร์ที่อยู่นอกสายตา และเป็นเพียงตัวประกอบในแต่ละทีแหวง แต่กลับมีคนซื้อตัวพอสมควร

ไหล	ราคาตัวจ่ายบนบอร์ดกลางสนาม ของม้าเบอร์ไโดเบอร์หนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง
ตัวปี่	ม้าตัวที่วิ่งจืดติดกันม้าเต็ง หรือวิ่งตีคู่มาตลอด
ม้าเต็ง	ม้าที่มีสถิติในการแข่งขันดีมาตลอด และในเที่ยววันนั้นได้จ็อกกี้ที่เก่งซึ่งทำให้มีสิทธิ์ที่จะชนะ
โบ้, โบ้ใจ	ม้าที่ต้องเข้า win แน่นนอน
ม้าเหนือ	ม้าเต็ง
ศอกสั้น	การรับแทงม้าของโต๊ดเถื่อน โดยใช้วิธีการจำ ไม่มีการจดบันทึก
ตีนตัน	ม้าออกสตาร์ทดี วิ่งนำม้าแข่งตัวอื่นจนทิ้งห่าง
ตีนปลาย	ม้าที่สามารถเร่งความเร็ว วิ่งแซงม้าแข่งตัวอื่นได้ในระยะสุดท้ายก่อนเข้าเส้นชัย
WIN	คำสั่งซื้อตัวม้าที่ผู้ซื้อคาดว่าจะเข้าที่ 1
PLACE	คำสั่งซื้อตัวม้าที่ผู้ซื้อคาดว่าม้าจะเข้าที่ 2,3 แต่เมื่อจ่ายจะจ่าย place ตัวที่เข้าที่ 1 ด้วย
กอดตัว	ซื้อตัวม้ากับสนามม้า
เด็กเดินตัว	เด็กลูกน้องที่เจ้ามือโต๊ดเถื่อนส่งเข้ามารับแทงม้าในสนาม

จากประวัติศาสตร์ของกีฬาแข่งสมัยใหม่ ได้เริ่มต้นมาจากประเทศอังกฤษโดยเป็นกิจกรรมของกลุ่มชนชั้นสูงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เนื่องจากกีฬาแข่งมีค่าใช้จ่ายสูงทั้งการจัดการแข่งขันม้าและการบำรุงรักษาสายพันธุ์ม้า กีฬาแข่งถูกสร้างภาพลักษณ์ให้เป็นกีฬาของชนชั้นสูงและเป็นงานประเพณีที่พบปะสังสรรค์ในกลุ่มบุคคลชั้นสูง กีฬาแข่งจึงเป็นสิ่งสะท้อนถึงการแบ่งแยกชนชั้นได้อย่างชัดเจน

ราชตฤณมัยสมาคมฯ ก็มีรูปแบบกระบวนการก่อตั้งและพัฒนากีฬาแข่งมาจากต้นแบบประเทศอังกฤษ ที่เริ่มโดยกลุ่มชนชั้นสูงในสังคม

กีฬาแข่งได้ถูกสร้างภาพให้เป็น “กีฬาของพระราชฯ” ที่เป็นคำจำกัดความของการแสดงสถานะทางสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชนิดนี้ ลดระดับลงมาสู่ชนชั้นล่างด้วยสาเหตุหลักคือการแสวงหาผลกำไรของกลุ่มทุน ซึ่งก็คือกลุ่มชนชั้นสูงที่เป็นเจ้าของคอกม้าและสนามม้าแข่ง ด้วยการเปลี่ยนสนามม้าจากกิจกรรมของชนชั้นสูงให้เป็นแหล่งการพนันขนาดใหญ่ที่ถูกกฎหมายที่บุคคลทุกชนชั้นสามารถเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากการเสี่ยงโชคเล่นการพนันได้ ภาพของ

สนามม้าถูกทำให้ดูเลวร้ายโดยใช้การพ่นเข้ามาเปลี่ยนภาพลักษณ์เรื่องชนชั้น สนามม้ากลายเป็น
บ่อนหรือแหล่งอบายมุข ที่เหมาะสมกับชนชั้นล่างที่จะเข้าไปเล่นพนันได้

ภาพของสนามม้า จึงไม่ใช่เป็นเรื่องของอบายมุขที่ชั่วช้าโดยสิ้นเชิง เพราะสนามม้า
และกีฬาแข่งถูกนำมาปรับใช้ในการแสดงสถานะทางชนชั้นเป็นหลัก